

Årsredovisning 2021

Status: KLAR **Rapportperiod:** 2021-12-31 **Organisation:** Socialnämnd

Innehåll

1. Nämndens ansvar och uppgifter

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg, mottagning av nyanlända, äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, familjerådgivning, kommunens uppgifter enligt alkohollagen och lag om handel med vissa receptfria läkemedel, tillsyn enligt tobakslagen, bostadsanpassningsbidrag samt utredning av färdtjänst. Nämnden utövar också ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården samt ansvarar för de kommunalt drivna verksamheterna som ingår i nämndens ansvarsområde.

I socialnämndens ansvar ingår även att strategiskt planera för att tillgodose kommuninvånarnas behov av till exempel boenden för personer med stora vård- och omsorgsbehov, både äldre och personer med funktionsnedsättning.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning, det vill säga att utreda, fatta beslut, verkställa insatser samt att följa upp att insatserna är av god kvalitet för den enskilde.

Driften av verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde utförs av privata utförare enligt gällande kundvalssystem enligt LOV (Lagen om valfrihetssystem), genom upphandling enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling) eller drift i egen regi. Nämnden ansvarar för att upphandla drift av privata utförare samt följa upp kvaliteten i verksamheterna hos både de privata utförarna och den egna regin.

Socialförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar, en stab samt en medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS. Socialförvaltningens ledningsgrupp leds av socialdirektör och där ingår förutom de fyra avdelningscheferna, stabschef, även kommunikator och representant från HR. Det som kännetecknar förvaltningen är ett nära samarbete mellan avdelningarna, nära arbetsledning, samt ett ständigt förbättringsarbete. Förvaltningen bidrar också på olika sätt i det kommunövergripande arbetet med att utveckla och effektivisera processer.

Socialförvaltningens samlade resurser i staben hanterar både specialfunktioner och många övergripande processer. Det kan vara kvalitet- och utvecklingsfrågor, upphandling, avtalsuppföljning, ekonomi, systemförvaltning, nämndprocessen, diarieföring och omvärldsbevakning. I staben finns även funktion för kommunens tillståndsgivning och tillsyn avseende alkohol- och tobaksförsäljning.

Individ- och familjeomsorgens familjeavdelning vänder sig till de barn, ungdomar och familjer som är i behov av stöd och skydd på grund av en problematisk livssituation. Nästan all verksamhet rörande barn och unga är samlade inom samma avdelning. Avdelningen ansvarar för barn- och ungdomsutredningar, familjehem, familjerätt och administration samt ett familjeteam som ger råd, stöd och behandlingsinsatser.

Individ- och familjeomsorgens vuxenavdelning ansvarar för försörjningsstöd, bostäder, våld i nära relationer, budget- och skuldrådgivning, dödsboärenden, arbetscoach, mottagandet av nyanlända, missbruk, socialpsykiatri samt träfflokal för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Avdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning ansvarar för biståndsbedömning för äldre och för personer med funktionsnedsättning. Även förebyggande insatser för äldre såsom seniorträffar, anhörigstöd, demenssamordning, volontärsamordning, bostadsanpassningsbidrag, färdtjänst samt kön till seniorbostäder handläggs där. Avdelningen ansvarar också för en övergripande samordning och planering för att tillsammans med både

privata och kommunala utförare möta behoven av insatser och stöd hos äldre och personer med funktionsnedsättning.

Kommunens egen regiverksamhet bedriver vård- och omsorgsboenden med totalt 125 vård- och omsorgslägenheter med inriktning mot somatik och demens. Egen regi ansvarar också för driften av en gruppboende och två serviceboenden enligt LSS, personlig assistans, kontaktpersoner och avlösare enligt LSS, natt- och larmpatrull inom hemtjänst samt två dagverksamheter för personer med demenssjukdom. Inom alla verksamheter, förutom personlig assistans och kontaktpersoner, ledsagare, ingår hälso- och sjukvårdsansvar.

2. Verksamhetschefens kommentar till resultatet

Vi kan nu konstatera att vi levt nästan två år med pandemi och krishantering kring covid-19. Pandemin har haft stor påverkan på socialnämndens verksamheter både under 2020 och 2021. Krishantering, smittförebyggande arbete samt utmaningen att under svåra och utmanande förhållanden ändå utföra vårt uppdrag inom socialtjänstens olika delar har dominerat. År 2021 inleddes med besöksförbud på vård- och omsorgsboenden, stängda verksamheter och en förhoppningsfull väntan på vaccinet. Besöksförbudet och stängningen av verksamheterna hade redan pågått sedan mars 2020. Vaccinationerna kom i gång i början av år 2021 med de prioriterade grupperna, det vill säga de boende på vård- och omsorgsboenden, äldre med hemtjänst samt personal inom vård och omsorg. Under våren kunde vi succesivt se att fler i riskgrupperna blev vaccinerade, besöksförbudet på boendena kunde hävas och strax före sommaren kunde seniorträffarna öppna upp för aktiviteter utomhus. Efter en lång period med många tomma platser på våra boenden kunde platserna åter börja fyllas. Det var under en lång period många som väntade med sin inflyttning till vård och omsorgsboende eller avstod från att ansöka om en plats. Efter sommaren kunde fler verksamheter öppnas upp och även dagverksamheten kunde återstarta sin verksamhet under september. Under december kom vi åter in i en ny våg av smittspridning vilket har haft stor påverkan under årets sista månad. En framgångsfaktor har varit den krisledningsorganisation som socialförvaltningen i kombination med den kommungemensamma krisledningsorganisationen har haft i gång under hela perioden. Intensiteten har anpassats efter behov, men i stort sett hela året har krisledningsorganisationen träffats varje vecka. Det har varit nödvändigt för att snabbt och på ett bra sätt värdera och analysera vad de olika restriktionerna som myndigheterna förmedlat har haft för påverkan på de kommunala verksamheterna och personalens arbetsförhållanden. Dessa tillfällen har också varit viktiga för att löpande uppdatera oss om hur smittspridning, bemanningspåverkan, tillgång till skyddsmaterial samt andra aktuella frågor sett ut i alla verksamheter för att vid behov snabbt kunna vidta åtgärder.

Hur har vi då klarat vårt uppdrag under dessa förhållanden? Vi har klarat det mycket bra. Det har varit en mycket stor påverkan på verksamheten precis som det varit i hela samhället. Inte mycket har egentligen gått att genomföra på det sätt som vi är vana vid. Ändå har människor fått det stöd och den hjälp som socialtjänsten kan bistå med och som man har rätt att förvänta sig. Detta betyder att personal har fått göra på andra sätt och hitta andra vägar. I flera verksamheter har mottot varit "Vi ställer inte in, vi ställer om". Vi har under pandemin lärt oss att hantera digitala arbetsplatser och mötesformer, startat och utvecklat flera digitala stödkanaler för att vara tillgängliga och nå våra målgrupper. Exempel på det är erbjudande om rådgivande digitala samtal för föräldrar och för personer som upplever en risk för missbruk av alkohol. Vi har utvecklat och haft beredskap att möta ökade behov i vissa målgrupper där den negativa påverkan av att samhället lever med coronarestriktioner medfört ökat stödbehov. Vi har sett att behovet av vissa insatser ökat och inom vissa insatser har behovet minskat. Ibland har vi fått erbjuda andra insatser som kompensation för insatser som inte kunnat genomföras. Ibland har en förväntad ökning inom något område uteblivit. Den största påverkan på kommunen möjlighet att verkställa beslut har varit gällande dagverksamhet för personer med demenssjukdom. Dagverksamheterna har varit stängda sedan mars 2020 och öppnade upp

igen från september 2021. Under perioden erbjöds kunderna "personcentrerad aktivering i hemmet", det vill säga dagverksamhetens personal åkte hem till personerna samt även utökade hemtjänstinsatser.

Under pandemin har vi utvecklat den lokala samverkan med primärvården och det har även fortsatt under 2021. När den nationella strategin med reformen Nära vård ska implementeras blir det en viktig erfarenhet att bygga det fortsatta utvecklingsarbetet på. Under hösten 2021 har ledande tjänstepersoner samt socialnämndens presidie deltagit i en ledarskapsutbildning via Sveriges kommuner och regioner, som är ett led i omställningen.

När vi summerar året kan vi se att det sammanlagda ekonomiska utfallet är en positiv budgetavvikelse på 7,7 miljoner kronor. De största avvikelserna beror på olika volymförändringar. Inom äldreomsorgen har volymerna på vård och omsorgboende varit mindre än förväntat vilket haft stor påverkan på det sammanlagda utfallet och volymerna inom hemtjänst varit större än förväntat, vilket haft viss påverkan. Inom vård och omsorg i egen regi redovisas ett negativt resultat, mycket beroende på minskade intäkter på grund av tomma platser men även beroende på ökat bemanningsbehov. Kommunen har fått statsbidrag riktat till vissa utvecklingsområden framför allt inom äldreomsorgen men även inom psykisk hälsa och familjehemsvården. Inom äldreomsorgslyftet har cirka 25 personer påbörjat undersköterskeutbildning. Bland de redovisade volymförändringarna kan noteras ökat behov av daglig sysselsättning inom socialpsykiatri, något minskade volymer inom de flesta boendeformer, ökade volymer inom barnboende LSS och korttidsvistelse LSS. Förväntade volymökningar inom missbruk, våld i nära relationer och ekonomiskt bistånd har inte varit betydande och tydliga.

Mottagande av nyanlända kom i gång igen under hösten 2020 från att ha varit pausat under en lång tid och mottagandet av nyanlända skedde löpande under 2021. De som återstod att ta emot från föregående år har kommit och de som skulle anvisas under 2021 har också anvisats men däremot beräknas många av dem komma på plats först under 2022.

Måluppfyllelsen summeras som att ett mål är gult och fyra gröna.

Avtals- och verksamhetsuppföljningar har genomförts under året. Syftet med uppföljningarna är att säkerställa att insatserna ges med god kvalitet. Vid dessa uppföljningar kan beställare och utförare gemensamt identifiera utvecklingsområden och utifrån bedömning av allvarighetsgrad tas handlingsplaner fram för att genomföra förbättringsarbetet. Rehabiliteringsinsatser på vård och omsorgboenden samt kompetensutveckling har varit i fokus under året.

Pandemin har under året inneburit stora utmaningar gällande personalens arbetsmiljö. Förutom rent fysiska förutsättningar som att arbeta i skyddsutrustning hela arbetspasset, risk att utsättas för smitta, utmaningar med ergonomi och utrustning vid hemarbete så finns också psykosociala påfrestningar. Svårigheter med rekrytering och introduktion av nyanställd personal har varit utmaningar. Uppföljning av medarbetarenkäten, enkät om hemarbete samt personalsamtal har varit viktigt fokus för alla chefer.

Socialnämnden har under året fattat flera olika beslut kopplat till pandemins påverkan som till exempel fortsatt stängning av dagverksamheter, seniorträffar, träfflokal och sedan öppning av dem, uppdrag att omvandla somatiska platser till demensplatser, eftersom efterfrågan varit större på demensplatser, uppdrag att utreda möjligheten att starta korttidsplatser inom egen regi för att använda de tomma platserna samt vaccinationskrav för personal inom vård och omsorg. Socialförvaltningen har också jobbat vidare med uppdrag från socialnämnden att utreda uppstart av daglig verksamhet i egen regi vilket förväntas ske under 2022.

Med denna sammanfattning av den innehållsrika, utmanande och lärorika verksamhetsåret 2021 överlämnas denna årsredovisning.

3. Viktiga händelser i verksamheten

De flesta händelser av väsentlig karaktär under året har en tydlig koppling till den påverkan som pandemin har på de verksamheter som socialnämnden ansvarar. Samtidigt har biståndsbedömning, utredningar och beslut om insatser fortsatt i nästan normal omfattning. Viktiga händelser inom olika områden 2021 har varit bland annat:

Mottagande och integration av nyanlända

Mottagandet har kunnat ske löpande under 2021 till skillnad från 2020 då mottagandet var pausat större delen av året. Totalt har 80 personer mottagits under året (51 av dem var 2021 års anvisningar, 28 var från 2020, och en från 2019). I enlighet med vårt kommunal tog vi emot 76 anvisningar under 2021, varav 25 personer återstår att ta emot. Vi väntar även fortsatt på 7 personer från 2020-års anvisningar. Dessa kommer inte att skrivas av utan förväntas bli aktuella för överföring under 2022, i tillägg till vårt nya kommunal på 49 personer.

Av alla nyanlända som kommunen tagit emot sedan 2019 så har en allt större del fortsatt att vara till största delen kvotflyktingar. Både 2020 och 2021 har ca 90 % varit kvotflyktingar. Integrationsgruppen har fortsatt att utveckla sitt arbetssätt för att kunna ge målgruppen det stöd som behövs. Pandemin har gjort att det i högre utsträckning ställts krav på grundläggande digital kompetens och internet i hemmet för att kunna genomföra olika åtaganden som tex studier och andra nödvändiga ärenden. Integrationsgruppen har därmed arbetat strukturerat med att stötta alla nyanlända att få fungerande nätverk i hemmet. Arbetet med digital inkludering har under 2021 genererat i digitala utbildningar för nyanlända med syfte att underlätta för fler att ta del av vad samhället har att erbjuda och lära dem att hantera de vanligaste digitala ärendena. Utveckling av dessa utbildningar kommer att få fortgå under 2022 för att nå ut till ännu fler. Särskilt fokus kommer att vara på nyanlända kvinnor.

Som en del av integrationen i det nya samhället anordnades sommaraktiviteter till nyanlända familjer. Det var cirka 16 familjer med totalt 43 barn som deltog i aktiviteterna på Nordiska museet, Naturhistoriska riksmuseet, Stora Skuggans 4H gård och stadsvandring. Aktiviteterna hjälper de nyanlända att acceptera den nya kulturen och förstå den nya livsstilen och de får använda språket och bygga nya sociala relationer.

Under hösten 2021 öppnades Mötesplats Danderyd som drivs i samarbete med föreningen En utsträckt hand för att öka integrationen för nyanlända och är en plats där nyanlända och etablerade Danderydsbor kan träffas och lära känna varandra. Mötesplatsen drivs med stöd av medel från Länsstyrelsen Stockholm. Verksamheten har varit mycket välbesökt och uppskattad.

Planering pågår mellan integrationsgruppen och familjeteamet för att under våren 2022 kunna erbjuda ABC föräldrastödsprogram till nyanlända föräldrar.

Beroende

Under året har en e-tjänst startats med möjlighet att boka upp till tre rådgivande samtal med en behandlingsassistent för att samtala kring användandet av alkohol, narkotika, tabletter eller spel om pengar. En fin samverkan med Danderyds Församling har etablerats, som kunnat erbjuda målgruppen bland annat frukost varje vecka i Sätträngskyrkan samt jullunch.

Psykisk hälsa

Socialförvaltningens ledningsgrupp beslutade under våren 2021 att utarbeta en handlingsplan för suicidprevention och minskad psykisk ohälsa tillsammans med Bildningsförvaltningen där

kultur och fritid samt ungdomsmottagningen ingår. Handlingsplanen innehåller åtgärder för att förebygga suicidförsök, minska suicid samt förslag på fortlöpande kompetensutveckling för alla som möter personer med psykisk ohälsa och med risk för suicid. Under hösten har det genomförts en uppföljning av handlingsplanen våld i nära relationer med syfte att se hur den används idag och om det finns förbättringsbehov när det gäller upptäckten av våldsutsatta.

Barn och unga

Under 2021 har antalet anmälningar rörande oro för barn och unga ökat för att vara i samma nivå som 2019. Generellt anser man att ökningen beror på att anmälningsbenägenheten är större tack vare bättre rutiner och ökad kunskap om barn som far illa.

År	Anmälningar	Utredningar
2015	616	281
2016	580	236
2017	861	278
2018	915	306
2019	988	334
2020	874	306
2021	976	290

2021 inleddes utredning på 38 procent av de inkomna anmälningarna. Anmälningar från skola, förskola, barn och ungdomspsykiatri med flera leder ofta till en utredning. Andra visar efter ett bedömningssamtal inte behov av vidare utredning. 32 procent av alla genomförda utredningar avslutas med någon form av insats till familjen. Den siffran har varit stabil i flera år.

Antalet akuta situationerna då det funnits omedelbar fara för den unges hälsa och utveckling är relativt höga. Antalet placerade barn i jour/familjehem minskat men barnen är dock placerade längre tid vilket man kan se på vårddygnet under året.

År	Antal barn i jour/familjehem (exl ensamkommande barn)	Vårddygn i jour/familjehem
2015	23	3987
2016	34	4506
2017	31	6982
2018	42	5876
2019	26	5738
2020	23	4825
2021	21	5669

Under 2021 har ett populärt föräldrastödsprogram ABC genomförts för första gången och planering pågår för att erbjuda detsamma till grupper med nyanlända föräldrar samt tonårsföräldrar.

I december ansvarade kommunen för 10 ensamkommande ungdomar. Kommunen ansvarar för de ensamkommande ungdomarna till och med juni det året den unge fyller 20 år. Efter det ansvarar den unge själv för sin ekonomi och boende. Kommunen har 2021 anvisats tre nya ensamkommande barn. Bortsett från eventuella nya ensamkommande barn är prognosen att kommunen ansvarar för åtta ensamkommande ungdomar från och med juli 2022.

Av de 10 ensamkommande barnen har i dagsläget sex blivit svenska medborgare. I samband med detta upphör de ersättningar som kommunen får från Migrationsverket för den

ensamkommande ungdomen men kommunens ansvar och kostnader kvarstår. Detta påverkar således det ekonomiska utfallet negativt.

Äldre

Arbetet med att utveckla hemtjänstuppsdraget att tillsammans med primärvårdsaktörer skapa ett teambaserat arbetssätt har startat upp med två workshops med alla aktörer samt ett referensgruppsmöte med föreningarna i Kommunala pensionärsrådet. Två nya demensavdelningar har öppnats under 2021, en på Stocksundsgården och en på Tallgården. Pilot har genomförts på Kevinge kring aktivitetssamordning.

Funktionsnedsättning

Gruppboende LSS Lyckovägen har flyttat till nyrenoverade lokaler och bytt namn till Villa Stinsen i samband med det utökas boendet med en lägenhet. Serviceboendet LSS Nora torg byter lokaler och flyttar till Mörbylund och har bytt namn till Gärdes backe samt utökar antal lägenheter från fem till elva. Planering startats angående ombyggnad av Gamla Lyckovägen till sex platser inom gruppboende LSS för boende med omfattande funktionsnedsättningar, planerad start 2024.

Utredning påbörjas om att införa valfrihet genom LOV (lagen om valfrihetssystem) inom LSS korttidsstillsyn, korttidsvistelse och daglig verksamhet.

Vård och omsorg i egen regi

Den globala pandemin har under året haft fortsatt påverkan på hela verksamhetsområdet, såsom ökade personalkostnader, lägre belägningsgrad och fortsatt arbete med att säkerställa det smittförebyggande arbetet.

Fortsatt arbete med att säkerställa ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete och det systematiska kvalitetsarbetet. Ny roll, kvalitetsutvecklare 40 procent, påbörjades under hösten.

Verksamhetschefen på Annebergsgården tar även över ansvaret för Storkalmar, med syfte att jämna ut ansvarsfördelningen. Stocksundsgården minskar antalet gruppchefer från två till en.

En översyn av omvårdnadspersonalens grundschema på Klingsta och Storkalmar genomfördes under året. Syftet var att minska anlitandet av timanställda och öka möjligheten att tillsvidareanställa medarbetare.

Då efterfrågan på somatiska platser på särskilt boende för äldre har minskat de senaste åren men ökat inom demens, genomfördes en omvandling till sju demensplatser på Stocksundsgården under februari. Planering av omvandling till korttidsplatser på Annebergsgården påbörjas men avbryts, då efterfrågan på somatiska platser åter börjar öka under april.

Stängd dagverksamhet för personer med demens bidrog till att ett nytt arbetssätt skapades, personcentrerade aktiviteter i hemmet. I stället för verksamhet i dagverksamheternas lokaler åkte medarbetarna hem till gästerna för aktiviteter, vilket var uppskattat av både gäster och anhöriga.

Statsbidrag och stimulansmedel

Nämnden har under 2021 tagit del av statsbidrag och stimulansmedel som riktas till verksamheter framför allt inom äldreomsorgen men även psykisk hälsa och

familjehemsplacerade barn har funnits med. Några exempel på aktiviteter som genomförts med stöd av statsbidragen.

Utförare har fått ansöka om medel för att förebygga ensamhet för äldre, förbättra aktiviteter ute och inne, förbättra inomhusmiljö med inriktning mot demens. Det har lett till att till exempel parcyklar har köpts in, uteplatser har förbättrats för att skapa en trevligare utemiljö.

Hälso- och sjukvård samt rehabilitering har kunnat förstärkas genom att utrustning och hjälpmedel har köpts in. En fysioterapeut har rekryterats på 40 procent för att handleda och utbilda omvårdnadspersonal inom rehabilitering.

Studiecirklar för att motverka digitalt utanförskap för seniorer. Surfplattor att användas på Mötesplatsen för nyanlända men även seniorer.

Kevinge har fortsatt testats som pilot för trygghetsboende och utemiljön har förbättrats.

Äldreomsorgslyftet, uppdragsutbildningar inom basala hygienrutiner/minska smitta och omvårdnadssvenska/språkombud.


Utökad habiliteringsersättning likt föregående år, bekosta en kronas höjning samt resterande i tillfälligt peng.

Omorganisation med två nya barnsekreterartjänster vars uppdrag är att säkerställa det placerade barnets behov och att god vård genomförs med hög kvalitet.

4. Måluppfyllelse

1. Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

Nämndsmål	Bedömning	Trend
1.1 Socialnämndens mål: Säkerställa att service och insatser till medborgarna är av god kvalitet		↗
Kommentar:		
1.1 Gällande nyckeltalen för äldreomsorgen Brukarbedömning sammantaget hemtjänst och sammantaget vård- och omsorgboende genomfördes ingen nationell brukarundersökning under 2021 på grund av pandemin, det noterade utfallet är det senaste, det vill säga från 2020. Inom egen regiverksamheterna har man under året arbetet med att förstärka det systematiska patient- och kvalitetsarbetet.		
Brukarbedömning sammantaget IFO har ökat från 84 till 93 procent. De aktiviteter som planerats har genomförts och flera av dessa aktiviteter har varit uppskattade och leder till en ökad kvalitet avseende service och insatser.		
Brukarbedömning sammantaget LSS – Resultatet har ökat något sedan brukarbedömningarna började genomföras på det här sättet sedan 2019. Dock märker vi att brukarna börjar tycka att det är tröttsamt, känner att frågorna ställdes nyligen och processen med att ta in svaren med hjälp av kommunens frågeställare är resurskrävande samt att funktionsnedsättningen påverkar förmågan att kommunicera sina svar i varierande och ibland väldigt hög grad. Resultatet av undersökningen blir därför svårbedömt.		

Nämndsmål	Bedömning	Trend
Förbättringsområden diskuteras inför 2022 och 2023 och förslaget som diskuteras är att som andra kommuner kanske ta vissa målgrupper vartannat år.		

1.2 Socialnämndens mål: Rätt stöd vid rätt tid till barn och unga är förebyggande och hälsofrämjande.



Kommentar:

1.2 Kontrollpunkterna var ett nytt område 2020 som uppvisade mycket fina resultat. Utfallet visar på att det finns anledning att följa utvecklingen över en längre tid för att kunna planera för effektiva åtgärder.

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
1.1 Socialnämndens mål: Säkerställa att service och insatser till medborgarna är av god kvalitet						
Brukarbedömning sammantaget Hemtjänst		88%	90%			→
Brukarbedömning sammantaget IFO		93%	84%			↗
Brukarbedömning sammantaget LSS		88%	82%			↗
Brukarbedömning sammantaget Vård- och omsorgsboende		88%	85%			→
1.2 Socialnämndens mål: Rätt stöd vid rätt tid till barn och unga är förebyggande och hälsofrämjande.						
Antal ej återaktualiseringar barn 0-12 ett år efter avslutad utredning/insats		76.0%	82.0%			↘
Antal ej återaktualiseringar ungdomar 13- ett år efter avslutad utredning/insats		66.7%	96.0%			↘

2. Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar

Nämndsmål	Bedömning	Trend

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend

3. Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder

goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas

Nämndsmål	Bedömning	Trend
3.1 Socialnämndens mål: Kontinuitet och attraktivitet inom personalförsörjningen		↗

Kommentar:

Under 2021 genomfördes den medarbetarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Det sammanvägda HME värdet består av flera olika områden. Resultatet innebär en förbättring jämfört med föregående mätning 2019. Ett närvarande ledarskap och förbättrande åtgärder enligt de handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningen på varje avdelning. Medarbetarundersökningen är ett stöd för att identifierade utvecklingsområden och områden som fungerar bra. Kompetensutvecklingsplan och introduktionsprogram tas fram. Styrkor i organisationen finns inom områdena ledarskap, återkoppling och medarbetarskap medan utmaningarna ligger inom områdena delaktighet, målkvalitet och arbetsrelaterad utmattning.

Personalomsättning har minskat framför allt inom egen regi och familjeavdelningen.

Målet att minska sjukfrånvaro har uppnåtts trots att det varit en hel del pandemipåverkad sjukfrånvaro både på grund av egen sjukdom, väntan på svar på PCR-test samt hushållskarantän.

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
3.1 Socialnämndens mål: Kontinuitet och attraktivitet inom personalförsörjningen						
HME - Hållbart medarbetarengagemang		78	77			↗
Personalomsättning		11.95%	15.00%			↗
Sjukfrånvaro Totalt		6.26%	8.00%			↗

4. Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

Nämndsmål	Bedömning	Trend
4.1 Socialnämndens mål: Ökad kostnadseffektivitet med bibehållen kvalitet		→

Kommentar:

Nyckeltalet nettokostnadsavvikelse är avvikelserna från förväntad kostnad för en kommun med Danderyds förutsättningar. Det redovisade nyckeltalet från Kolada (kommunernas samlade databas) baserar sig på årsredovisning för 2020. De negativa avvikelserna är svåra att dra några slutsatser då kostnaderna under 2020 påverkades mycket av pandemin.

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
4.1 Socialnämndens mål: Ökad kostnadseffektivitet med bibehållen kvalitet						
Nettokostnadsavvikelse IFO		-5.36%	-7.10%			↘
Nettokostnadsavvikelse LSS		8.30%	6.30%			↘

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
Nettokostnadsavvikelse Äldreomsorg		-6.50%	-3.90%			↗

5. Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Nämndsmål	Bedömning	Trend
5.1 Socialnämndens mål: Ökad tillgänglighet och utveckling		→

Kommentar:

Kontaktcenter har nu blivit kommunens servicecenter och tar emot besök till alla förvaltningar. Ett arbete har under året skett genom att överföra besöksmottagning och andra administrativa arbetsuppgifter från socialförvaltningens tidigare reception till Kontaktcenter. Av resultatet i den servicemätning som har genomförts kan konstateras att många av de frågor som kommer in till socialförvaltningen via telefon och e-post besvaras redan i Kontaktcenter. Socialförvaltningen har påbörjat ett arbete tillsammans med Kontaktcenter för att ytterligare fylla på informationen som kan lämnas av Kontaktcenter till kommunmedborgare. En pandemipåverkan i form av sjukfrånvaro och familjekarantän bedöms finnas för de internkontrollpunkter inom tillgänglighet som har ett något minskat resultat mot föregående år.

Nyckeltal	Kön	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Bedömning	Trend
5.1 Socialnämndens mål: Ökad tillgänglighet och utveckling						
Brukarbedömning IFO totalt – Få kontakt		83%	89%			↘
Servicemätning via e-post LSS		83.0%	92.0%			↘
Servicemätning via e-post Äldreomsorg		100.0%	100.0%			→
Servicemätning via telefon LSS		50.0%	25.0%			↗
Servicemätning via telefon Äldreomsorg		50.0%	58.0%			↘

5. Personal

Nedanstående sammanställning visar personer och antal årsarbetare jämfört med föregående år.

Antal månadsavlönade årsarbetare har under 2021 ökat med 6,2 personer. Detta är till största delen hänförligt till verksamheten i egen regi. Förklaringen till ökningen i egen regi är de åtgärder som gjorts för att öka antalet månadsavlönade och minska på timanställningar.

Den ackumulerade sjukfrånvaron under 2021 uppgick till 6,26 procent jämfört med föregående år då den var 8,30 procent. Se tabell under mål 3. Sjukfrånvaron var högst under första halvåret och har sedan minskat under hösten. Förklaringen till den höga sjukfrånvaron 2020 och delar av 2021 har sin förklaring i pandemin där riktlinjen har varit att stanna hemma vid minsta symtom. Egen regis sjukfrånvaro har år 2021 minskat från 10,9 till 8,0 procent från år 2020. Målet för sjukfrånvaron 2021 var 8,0 procent och blev därmed uppfyllt.

Personalomsättningen på egen begäran totalt har minskat från 19,24 till 11,95 procent. Den största faktorn till denna minskning är verksamheten egen regi som minskat personalomsättningen på egen begäran från 20,15 till 12,47 procent. Den höga omsättningen 2020 var en följd av avvecklingen av hemtjänsten i egen regi. Tittar man på personalomsättningen med egen begäran exklusive egen regi, ligger den på 11,03 procent jämfört med föregående år som var 17,50 procent. Denna minskning beror till stor del på verksamheten individ- och familjeomsorg - familjeavdelningen som minskat sin personalomsättning från 26,27 till 14,37 procent. Målet för personalomsättningen 2021 var 15 procent och blev därmed uppfyllt.

År: 2021 Period: December Ansvar: Socialnämnden Verksamhet: Verksamhetsstruktur
Anställningsform: Samtliga Anställningsformer Avtal: 01 AB Anställningsgrupp:
Månadsavlönade

		Antal personer	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare 2020	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	270	247.84	246.7	1.1
Månadsavlönade	Visstid	31	27.61	22.6	5.0
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	301	275.45	269.3	6.2
Timavlönade	Visstid	258	0.00	0.0	0.0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	258	0.00	0.0	0.0

6. Ekonomi

För år 2021 redovisar socialnämnden en positiv avvikelse mot budget med 7,7 miljoner kronor vilket motsvarar 1,2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på att äldreomsorgen visar en positiv budgetavvikelse på 11,1 miljoner kronor. Orsakerna till positiva avvikelsen mot budget är minskade volymer på vård och omsorgsboende på somatiska platser. Egen regi visar en negativ budgetavvikelse på 6,1 miljoner kronor, då de har uteblivna intäkter från beställarenheten på grund av ej belagda platser.

6.2 Verksamhetens nettokostnader

År: 2021 Period: December Konto: RR Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Ansvar	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
Administration och nämnd	-17.7	-12.6	5.1	-28.8%	-15.3
Individ- och familjeomsorg	-80.7	-83.4	-2.8	3.4%	-76.1
Äldreomsorg	-366.9	-355.8	11.1	-3.0%	-358.3

Ansvar	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
Funktionshinderomsorg	-164.4	-164.6	-0.2	0.1%	-162.8
Social psykiatri	-18.6	-18.1	0.5	-2.9%	-16.5
FoU Nordost	0.0	0.0	0.0	-100.0%	0.0
Egen regi	0.0	-6.1	-6.1	-2 249 636.8%	-5.1
Summa Socialnämnden	-648.3	-640.6	7.7	-1.2%	-634.1

Administration och nämnd

Administration och nämnd visar en positiv avvikelse mot budget med 5,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 28,8 procent av budgeterade nettokostnader. Den främsta anledningen till den positiva avvikelsen beror på ett generellt statsbidrag för att "Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer", vilket gav en positiv avvikelse på ca 2,3 miljoner kronor. Socialkontorets kostnader för hyra och gemensamma kostnader i Mörby centrum blev 0,4 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket medverkar till den positiva avvikelsen. På stabssidan har det främst varit lägre kostnader på personalsidan jämfört med budget, totalt nästan 1,4 miljoner kronor.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg visar en negativ avvikelse mot budget med 2,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,4 procent av budgeterade nettokostnader. Det finns flera orsaker till avvikelsen. På familjesidan är det främst på grund av ett ökat antal placeringar jämfört med budget avseende familjehem, som påverkat resultatet negativt. Även gällande ensamkommande barn har nettokostnaden för placeringar ökat på grund av att inga schablonbidrag från Migrationsverket utbetalats för svenska medborgare. Då vi under året har haft åtta-nio ensamkommande barn placerade, varav fyra är svenska medborgare, har det haft stor påverkan på nettokostnaden. På vuxensidan är det framför allt uteblivna intäkter på grund av ett lägre antal mottagna flyktingar än budgeterat som drabbar verksamheten.

Äldreomsorg

ÄO redovisar en positiv avvikelse mot budget med 11,1 miljoner kronor vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader. Den positiva avvikelsen mot budget fördelar sig på vård och omsorgsboende med 9,6 miljoner kronor, dagverksamhet 1,2 miljoner kronor, korttidsboenden 0,6 miljoner kronor samt bostadsanpassning med 0,3 miljoner kronor. Hemtjänst visar en negativ avvikelse med 1,6 miljoner kronor. Övriga verksamheter har en positiv avvikelse på 1,0 miljoner kronor.

Främsta orsakerna till positiva avvikelsen på 9,6 miljoner kronor mot budget är minskade volymer på vård och omsorgsboende på somatiska platser. De minskade volymerna har varit en följd av färre ansökningar till vård- och omsorgsboende som beror på oro för att smittas av covid-19. Dessutom är fler platser belagda med boenden från andra kommuner vilket ökar intäkten. Under andra halvåret ökade beläggningen gradvis. En ökning av kön till demensplatser kunde ses i början av året. Som åtgärd för att minska på kön för demensboende har en avdelning med tomma somatiska platser omvandlats till demensplatser på Stocksundsgården. Ytterligare en somatisk avdelning har omvandlats till demensplatser på Tallgården.

Timmarna i hemtjänsten har ökat något mot budget och kostnadsavvikelsen blev negativ mot budgeten.

Kostnaden för resor till dagverksamheter är lägre än budget med på grund av pandemin. Dagverksamheterna Oliven och Soltorpet har varit stängda under större delen av året och återupptagit verksamheten i mindre skala under hösten. Kostnaderna för korttidsplatser har minskat och medfört en positiv avvikelse mot budget. Man kan dock se en ökning under hösten, då covid19 smittan avtog något.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgen redovisar en negativ avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor vilket motsvarar 0,1 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen mot budget består dels i en ökad volym för bostad med särskild service för barn med 2,0 miljoner kronor, men kompenseras av en minskad volym för korttidsvistelse och personlig assistans med 1,0 miljoner kronor.

För vuxna finns en negativ avvikelse mot budget för bostad med särskild service med 3,3 miljoner kronor. Detta beror delvis på ökad volym men också ändrat omvårdnadsbehov. En minskad kostnad finns däremot för korttidsvistelse, utnyttjande av personlig assistans och myndighet med 4,1 miljoner kronor.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin visar en positiv avvikelse med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 2,9 procent av budgeterade nettokostnader. Orsaken är främst att det är en lägre beläggning på boenden psykiatri.

Egen regi

Egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget med 6,1 miljoner kronor.

Främsta orsakerna till underskottet mot budget är antalet tomma platser på vård- och omsorgboenden. De tomma platserna på vård- och omsorgboenden har varit covid-19-relaterat. Många har avvaktat med att flytta in när man beviljats plats eller skjutit på att ansöka om plats på boende beroende på rädsla för smitta. En åtgärdsplan upprättades under året för att bland annat öka beläggningsgraden på vård- och omsorgsboende inom somatisk inriktning. Omvandling till ett antal demensplatser på Stocksundsgården genomfördes. Annebergsgården som under första halvåret haft många tomma platser, har ökat beläggningsgraden under sommaren och har under hösten bara haft ett fåtal platser tomma.

Personalkostnaden för timanställda och ob-tillägg har varit hög året, då man på grund av pandemin har varit i stort behov av extra personal. Tomma platser har även funnits inom LSS verksamheten. Dessutom finns kostnader som kan hänvisas till omorganisationen från somatiska platser till demensplatser på Stocksundsgården. Kostnader för inhyrd personal har varit hög under året, då extra personalresurser på grund av det smittförebyggande arbetet behövts samt svårighet att rekrytera sjuksköterskor har sammantaget gjort att bemanningsföretag varit nödvändiga för att säkerställa bemanningen.

I åtgärdsplanen ingick att genomföra en översyn av personalscheman på Storkalmar och Klingsta för att öka kontrollen av bemanningen samt därmed få ökad kontroll på personalkostnaderna.

6.3 Investeringsredovisning

År: 2021 **Period:** December **Enhet:** Mnkr (vänt tecken) **Projekttyp:** Investering

Årets investeringar uppgår till 0 mnkr vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,5 mnkr.

6.1 Driftredovisning

Sammanställningen visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år. Nedanstående siffror inkluderar egen regi. Intäkterna överstiger budget med 40,2 miljoner kronor. Detta är främst ett resultat av statsbidrag och covid ersättning. Kostnaderna överstiger budget med 32,5 miljoner kronor och består till största delen av kostnader som ersatts med statsbidrag, covidkostnader och personalkostnader på egen regi.

År: 2021 Period: December Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Konto_RR	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2020
INTÄKTER	249.9	290.1	40.2	16.1%	260.5
KOSTNADER	-898.2	-930.7	-32.5	3.6%	-894.6
Nettokostnader	-648.3	-640.6	7.7	-1.2%	-634.1

7. Intern kontroll

Socialnämnden kan efter genomförd internkontroll 2021 konstatera att verksamheten har gjort positiva förflyttningar inom flera av förvaltningens utvecklingsområden där man kan se att förbättringsarbetet gett goda resultat. Socialnämnden uppnår goda resultat inom merparten av internkontrollpunkterna även om det går att se en viss nedgång på myndighetssidan inom äldreomsorgen vilket bedöms vara en direkt konsekvens av pågående pandemi då andelen hembesök under året kraftigt minskat vilket påverkat processen för uppföljning av beslut.

8. Risker

Det är osäkert hur konsekvenserna av pandemin kommer att påverka volymerna inom socialnämndens områden under 2022. Det gäller till exempel den minskade efterfrågan och fördröjda inflyttningen i vård och omsorgsboende som vi sett under en period även om det nu börjat återgå till mer normala nivåer.

Budgeten för 2022 är lagd utifrån då kända förutsättningar och eftersom kommunens mottagandetal för nyanlända inte var känt vid det tillfället utgick man från samma tal som året innan. När mottagande talet meddelades så innebär det en minskning från 76 till 49 personer. Detta riskerar att bli en negativ avvikelse mot budget med ca 1,6 miljoner kronor.

Det finns en risk för ökade kostnader inom IFO jämfört med budgeterat om det blir ökade volymer inom barn och ungdom, missbruk eller försörjningsstöd än vad som tagits höjd för i budgeten. Om antalet placeringar ökar med 2 - 4 för barn o unga eller missbruk kan det röra sig om mellan 6 - 8 miljoner kronor.

Det finns en risk för ökade kostnader i form av tillfälliga boenden för dem som inte lyckats lösa sin boendesituation efter tiden i lägenheterna med korttidskontrakt.

För egen regi råder det en generell brist på sjuksköterskor, vilket leder till att det blir svårare att rekrytera både tillsvidareanställda sjuksköterskor och timanställda. I specifika fall får

bemanningsföretag avropas, vilket ökar personalkostnaderna. Problematiken har funnits i många år, och ingen förbättring kan ses.

Inför 2022 har regeringen beslutat att helt ta bort möjligheten till en så kallad extratjänst som har varit en insats från Arbetsförmedlingen där staten har bekostat en anställning för att underlätta för exempelvis nyanlända att komma ut i arbete.

På grund av ökningen av anvisade kvotflyktingar sedan 2018 ser vi nu ett ökat antal hushåll med den här typen av behov vars korttidskontrakt löper ut under 2022 och framåt och vi riskerar att se allt fler nyanlända familjer som kan behöva flytta till tillfälligt boende efter att deras kontraktstid för genomgångsbostaden har löpt ut. Under 2022 kommer ca 30 hushåll lämna sina korttidskontrakt och en uppskattning är att det finns en risk för att ca 10 hushåll kan få behov av tillfälligt boende. Detta skulle kunna medföra en ökad kostnad på upp till 2 miljoner kronor.

Uppskattade totala risker beräknas till 9,6 - 11,6 miljoner kronor.

9. Strategiska avtal

Socialnämndens strategiska avtal som följts upp under 2021 omfattar vård- och omsorgsboenden, hemtjänst samt bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.

Resultatet av 2021 års avtalsuppföljning speglar till stor del den verklighet som verksamheterna befunnit sig i på grund av pandemin. Verksamheterna har prioriterat vissa arbetsuppgifter före andra vilket har påverkat följsamheten till upprättade rutiner.

Avtalsuppföljning vård- och omsorgsboende enligt LOV är genomförd och rapporterad till socialnämnd i ärende SN 2021/0181. I uppföljningen har brister identifierats, några är mindre allvarliga och kommer att följas upp i kommande avtalsuppföljning. Sju utförare uppvisar brister som kräver någon form av åtgärd. Handlingsplaner har upprättats och kommer att följas upp under februari 2022. Allvarliga brister har identifierats inom hälso- och sjukvård för ett par av verksamheterna. Uppföljningen har även identifierat andra brister som bedömts som allvarliga vilka har omfattat bemanning och personalens kompetens. Vidare har brister inom kvalitetsledningssystem, följsamhet till att skicka in underlag till beställaren samt i något fall genomförandeplaner identifierats. Under uppföljningen har språksvårigheter uttalats som en utmaning i större eller mindre utsträckning inom såväl den egna regin som hos privata leverantörer.

Avtalsuppföljning hemtjänst enligt LOV är genomförd och rapporterad till socialnämnd i ärende SN 2021/0182. I uppföljningen har brister identifierats, några är mindre allvarliga och kommer att följas upp i kommande avtalsuppföljning. Fem utförare uppvisar allvarligare brister som kräver någon form av åtgärd. Handlingsplaner har upprättats och kommer att följas upp under februari 2021. Allvarligare brister som identifierats omfattar bland annat kvalitetsledningssystem, följsamhet till att skicka in underlag till beställaren, utbildningsnivå, dokumentation samt tidsregistrering. Vidare finns en bevakning kring en av utförarna då de inväntar besked från IVO angående pågående tillståndsansökan om att bedriva hemtjänst. Samtliga verksamhetschefer beskriver utmaningen med personalens språkkunskaper inom äldreomsorgen.

Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS är genomförd och rapporterad till socialnämnd i ärende SN 2021/0191. De områden som granskats har uppfyllt de krav som ställts i avtal med privata utförare och genom de uppdrag som socialnämnden lämnat till verksamheter som drivs i egen regi.

10. Prestationer och nyckeltal

Se bifogade :

Bilaga 2

Bilaga 3